

CHRONICLE

WWW.STUDENTSUMMIT.CZ

7. DUBNA 2013

8 / XVIII

Úhel pohledu –
názory delegátů

2

Vítězná esej
soutěže s MUP

5

Fotografie
a perličky

10

Tomáš Konečný
předseda UNEP

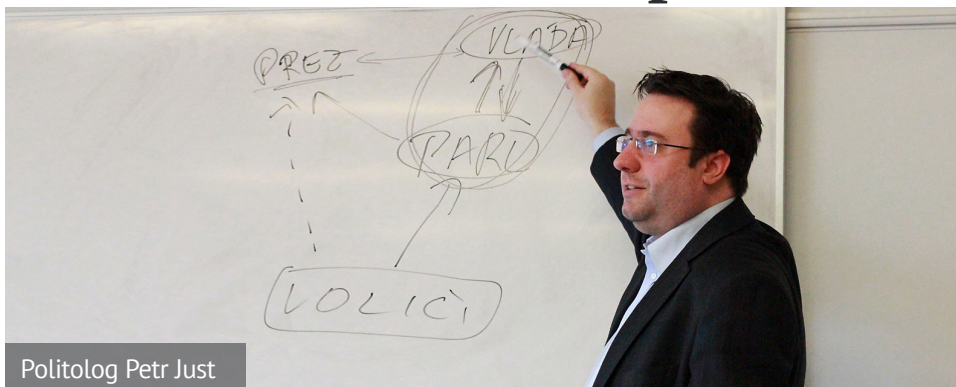
Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

vstupujeme do třetího dne konference, druhého v prostorách Kongresového centra Praha. Ne každý v sobě první den v prostorách, které tradičně hostí nejvyšší diplomatická jednání, našel odvahu přihlásit se do pořadníku řečníků a pokusit se přispět k jednání. Budete-li mít někdy pocit, že se vás diskuze v orgánu netýká, že si nejste jisti, co k tématu říci, či že vlastně nemáte čím doplnit stávající řečníky, pak se na chvíli zamyslete. Máte za sebou půlroční přípravný program, mnohdy i vlastní důkladnou přípravu. Byli jste ochotni cestovat v sobotu ráno několik set kilometrů a trávit s účastníky a organizátory více času, než jste si zpočátku možná představovali. Pro mnohé z vás se stal Summit zájmovou aktivitou a snad i zábavou. Byla by škoda, kdyby váš zápal vyšel vniveč. Proto se vraťte ze svých myšlenek zpět k realitě jednacího sálu, pozvedněte svůj hlasovací štítek a přihlaste se do diskuze. Třeba je to ten okamžik, kdy jedním projevem posunete jednání kupředu víc, než deset předchozích projevů. A když třeba váš projev zapadne, důležité je zkusit to a pak to zkusit znovu. Podobně jako jedna vlaštovka jaro nedělá, platí totiž, že jeden projev z vás neudělá diplomata. Jednat se naučíte jedině tím, že několikrát za sebou zvednete hlasovací štítek, vstanete a svým kolegům něco sdělíte. Mohu vám zaručit, že s každou desítkou projevů bude váš projev srozumitelnější, jasnější i konstruktivnější. Důležité je vaše nasazení právě teď a tady, neboť podobná příležitost se hned tak nemusí opakovat.

Přeji vám úspěšná jednání...

Zeman bude aktivní prezident

Politolog Petr Just

archiv

Přímá volba prezidenta s sebou přinesla nemálo společenských změn. Mluvili jsme o nich s politologem Petrem Justem z Metropolitní univerzity Praha. Ten mimo jiné prozradil, jaké obavy měli politologové před zavedením přímé volby a kolik z nich se potvrdilo.

Co byl podle vás největší argument pro zavedení přímé volby prezidenta v České republice?

Hlavním argumentem byla prezidentská volba před pěti lety. Společnost viděla v přímém přenosu ze Španělského sálu, jak se poslanci hádají, jak se nedokážou ani dohodnout, zda budou volit veřejně

nebo tajně. Když se veřejnost dozvídala informace o tom, že poslanci náhle kolabují, odcházejí, nedostavují se za záhadných okolností, někomu je vyhrožováno na záchodcích Pražského hradu, někdo dostává obálky s nábojnicemi a podobně. Kdyby tohle všechno neproběhlo, » pokračování na str. 3

Reálné vyjednávání v OSN

Ústředí OSN v New Yorku

academic.ru

Přijímání dokumentů je bezpochyby nejvýznamnější náplní činnosti všech orgánů OSN. Jak však ve skutečnosti probíhá? Ukázat si to můžeme na nedávném příkladu z praxe, který popsal bývalý člen přípravného tu, jenž je v současnosti na stáži v ústředí OSN v New Yorku.

Přestože práva žen na Summitu nepochybně nepatří mezi nejsložitější témata k jednání, ve skutečném světě se jim v poslední době dostává značné po-

zornosti. Jedním z důvodů je stále narůstající tlak občanské společnosti v této oblasti. Když se proto na začátku března se v sídle » pokračování na str. 5

OBSAH

- 2 Úhel pohledu
- 3 Rozhovor:
Petr Just
- 4 Vítězná esej
soutěže s MUP
Delegátský duel
- 5 Přijímání rezolucí
v reálném OSN
- 6 Model OSN
- 9 Model NATO
Model EU
- 10 Fotografie a perličky

Nejlepší esej II. ročníku novinářské
soutěže s Metropolitní univerzitou
Praha napsala

**Anežka
Majdánková**
delegátka Burkiný Faso

METROPOLITNÍ
UNIVERZITA PRAHA

esej si můžete přečíst na straně 4

TIRÁŽ

CHRONICLE, noviny Pražského studentského summitu, registrováno MK ČR E 16149, vydává ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY – Žitná 27, 110 00 Praha 1; tel.: 224 813 460; www.amo.cz / www.studentsummit.cz, e-mail: info@amo.cz / summit@amo.cz; **šéfredaktor**: Kristián Léko, tel.: 604 367 456, e-mail: chronicle@amo.cz; **zástupkyně šéfredaktora**: Šárka Ošťádalová; **redakce**: Martina Brázdová, Laura Havlová, Matouš Hruška, Iveta Moravcová, Zuzana Procházková, Barbora Obračajová, Jan Pivoda, Thu Thuy Truong, Lenka Vavrošová, Iveta Zetochová; **fotografie**: Martin Kalfař, Klára Procházková, Matúš Škorík, Michal Janata, Karel Havlík; **technická spolupráce**: Michal Long. Prezentované názory nemusí vyjadřovat stanovisko redakce (vydavatele).

Úhel pohledu

1. Jak se stavíte k pojetí oficiální návštěvy Josého Manuela Barrosa v Praze a k vyvěšení vlajky EU na Pražském hradě?

2. Kde se, dle vašeho mínění, může objevit nové ohnisko konfliktu mimo agendu vašeho orgánu?

DOMINIKA SKUROVÁ
Model OSN

1. Jelikož náš nový prezident Miloš Zeman před pár dny podepsal tzv. euroval, nevidím jediný důvod, proč by José Manuel Barroso neměl Pražský hrad oficiálně navštívit. Stejně jako mi přijde zcela správné, že když je naše země členem Evropské unie, tato vlajka na Pražský hrad prostě patří.

2. Jelikož se v současné době stále vyostřují konflikty mezi Izraelem a Íránem, má dle mého potenciál na to stát se kritickou oblastí především region Palestiny. Nicméně momentálně vše probíhá pouze v rovině spekulací a můžeme doufat, že k žádnému střetu nakonec nedojde.

TOMÁŠ TICHOMIROV
Model OSN

1. Ačkoli se považuji za eurofederalistu, domnívám se, že tento krok nepovede nutně k přiblížení se Česka k užším evropským strukturám. Místo vyvěšování vlajek bychom raději měli podnikat reálné politické kroky.

2. V rámci Asie to může být jak Blízký východ tak třeba Írán, ale dle mého by se kamenem úrazu mohlo stát Východočínské moře. Takový konflikt by nejspíše spočíval především v tom, že by Japonsko a Čína nechtěly slevit ze svých požadavků týkajících se ostrovů Senkaku, respektive Tiao-jü, což by mohlo zapříčinit i ozbrojený konflikt.

KLÁRA VOTAVOVÁ
Model EU

1. Jednoznačně pozitivně. Myslím si, že Zemanovo proevropanství je jedna z velmi mála pozitivních věcí, jež vidím na tom, že on byl zvolen prezidentem. Minimálně je to změna proti tomu, co zastával Václav Klaus. Nicméně si myslím, že daná vlajka na Pražský hrad patří, neboť jsme součástí Evropské unie a měli bychom se k tomu hlásit. Zároveň si však uvědomuji, že pouze gesto nestačí. Česká republika by se měla do budoucna projevat aktivněji a konstruktivněji.

2. To je složité, protože Asie je velmi výbušná, probíhá tam v současnosti spousta konfliktů – Afghánistán, Turecko, Kurdistan nebo Sýrie. Nicméně to, o čem se v současné době, dle mého neprávem, nemluví, je problematická jižní hranice Ruska, přičemž Rusko vždy mělo tendenci do jižních zemí zasahovat. Příkladem nám mohou být problémy na Kavkaze, v Čečensku, Gruzii, Abcházii a tak dále. Myslím si, že toto riziko je ze strany Ruska vcelku konstantní.

GABRIELA ŠÍLOVÁ
Model NATO

1. Návštěvu Josého Barrosa, která byla doplněna vyvěšením vlajky EU, hodnotím velmi pozitivně. Jelikož Česká republika vstoupila do Evropské unie před devíti lety, a tím se plně zavázala k podpoře této organizace, je podle mě důležité, aby tuto podporu konečně potvrdila. Přístup České republiky byl totiž několik let velmi nejasný. Je to důležité hlavně v době, kdy je EU poměrně nestabilní kvůli pokračující krizi.

2. Jihočínské moře bude podle mého názoru dalším místem, kde v blízké budoucnosti vznikne konflikt v Asii. Otázka Jihočínské moře existuje v regionu už několik let, a po tu dobu se konflikt mezi zeměmi neustále vyostřuje, a to kvůli absenci konstruktivní debaty. Dalo by se mu předejít obnovením dohody UNCLOS, která by vyřešila nejenom problém v Jihočínském moři, ale také v Severním ledovém oceánu.

Petr Just: Miloš Zeman bude aktivní prezident

Seminář Petra Justa na V. workshopu

archiv

» pokračování ze str. 1

odhalené v přímém přenosu České televize, tak bychom možná dodnes přímou volbu neměli.

Byla tedy volba zavedena na apel veřejnosti, nikoliv na popud politiků samotných?

Apel veřejnosti zde byl po celá léta, co se prováděly výzkumy veřejného mínění, které se ptaly lidí, zda si přejí nebo nepřejí přímou volbu prezidenta. Vždy ta čísla byla velmi vysoká, 60–70 % lidí bylo pro přímou volbu. Argument „lidé si to přejí“ zde byl, na druhou stranu lidé si přejí celou řadu dalších věcí. Nelze tedy úplně říci, aniž by člověk chtěl občany podceňovat, že vše, co si přeje většina, může mít nějaké racionální opodstatnění a může fungovat efektivně. Když už politici došli k momentu, ve kterém rozhodli o přímé volbě prezidenta, tak tím samozřejmě často argumentovali.

Jak jste první přímou volbu vnímal vy?

Politologové jsou velmi kritičtí k přímé volbě prezidenta v systémech, kde má hlavní slovo v exekutivě vláda. Mimo jiné poukazují na to, že bude zvolen prezident, který bude cítit, že má silný mandát. A může začít aktivněji a aktivističtěji jednat na politické scéně. Začne se zapojovat i do každodenních politických záležitostí, začne sehrávat roli, ve které možná bude často suplovat vládu.

Jak se může projevat suplování vlády prezidentem?

Miloš Zeman se už sešel se šéfem odborářů, na což má prezident sice plné právo, ale už vyjednávali výši minimální mzdy. To je do jisté míry suplování tripartity. Miloš Zeman nakročil trochu směrem k přebírání pravomocí vlády. Pokud je vláda slabá, jako třeba ta naše současná, o to více cítí přímou volbu prezidenta šanci, že na straně exekutivy není dostatečně silný subjekt, který by

se opíral o trvalý silný mandát, pak do toho bude často vstupovat. To bylo riziko voleb, na které politologové upozorňovali už před zavedením přímé volby, a zatím se ukazuje, že oprávněně. Kromě toho se projevil ještě druhá obava politologů, a to, že volba polarizuje společnost. Když byla volba v rukou poslanců, tak lidem mohlo být jedno, jak se rozhodají, a společnost to příliš nezasáhlo. Teď jsme zejména před druhým kolem viděli agresivní kampaň, která vycházela nejen z volebních štábů, ale i od voličů.

Proč tomu tak bylo?

Přímá volba musí být atraktivní i pro obyčejného občana, musí otevírat témata, která jsou ve společnosti hodně přizemní a která jsou pro společnost citlivá. Jak je otevřeno citlivé téma, je jasné, že se společnost vyprofiluje. Tady se před druhým kolem hlavním tématem staly Benešovy dekrety a poválečné uspořádání Československa a střední Evropy. To, že takovou roli sehrála 70 let stará záležitost, je celkem překvapivé, ale pořád se částí občanů osobně týká. Otevřelo se citlivé téma, které oslovuje značnou část veřejnosti, a tím se společnost rozštěpila.

Měl by přímou zvolený prezident mít větší pravomoci než ten, který byl zvolen parlamentem?

Logika by tomu velela, ale tím bychom se dostali do poloprezidentského či prezidentského systému vládnutí. Poloprezidentský systém by skutečně spočíval v silném prezidentovi, který by fungoval vedle premiéra a vedle vlády, ale každý z nich by měl své pravomoci. Je tomu tak například ve Francii. Je zde otázka, zda je přímá volba nezbytně nutná v parlamentních systémech, kde je hlavní osou vláda a parlament, mezi nimiž se dělí většina agendy a na jejichž vztazích závisí stabilita vládnutí. Pokud by se v parlamentních systémech měly dělat nějaké změny v prezidentských

pravomocích, pak změny, které by více řešily otázku fungování nestabilních vlád ve vztahu k parlamentu.

Jaké pravomoci byste přímo zvolenému prezidentovi přidal vy?

Já bych zůstal u stávajícího systému pravomocí, klidně i u volby, která by neprobíhala přímo. Osobně se mi ale mi líbí systémy, ve kterých se kombinuje více prvků vstupujících do volby prezidenta. Například jako v Německu, kde mimo poslanců zasahují do volby i zástupci jednotlivých spolkových zemí. Nebo Estonsko, kde, když prezident není zvolen ve třech kolech v parlamentu, čtvrté a páté kolo se rozšiřuje o zástupce komunální sféry. Já bych zachoval stávající právní úpravu, možná bych některé pravomoci přesunul do oblasti pravomocí, kde je potřeba souhlasu senátu, není to výlučná pravomoc prezidenta. Přiblížili bychom se k americkému systému, kde velká část prezidentových jmenování podléhá schválení v senátu. U nás je tomu tak zatím jen u soudců ústavního soudu.

Myslíte, že u nás přímá prezidentská volba vydrží?

Přesto, že po zkušenosti s touto přímou volbou bych byl opět pro nahrazení jí něčím nepřímým, tak myslím, že je to nereálné. Bylo na to vynaloženo hodně prostředků, vypadalo by to komicky, někdo řekne „nechme to zaběhnout“. To budou argumenty proti změně volebního systému a nikdo nebude mít odvahu, chuť a vůli říci „změňme to zpět na volbu nepřímou“. Přímá volba zůstane, ale bude třeba pozměnit dílčí aspekty zejména prováděcího zákona – nižší počet podpisů, ale ověřených a podobně. Tam změny budou, ale rámcově nevěřím, že bude volba změněna zpět na nepřímou.

Jaký myslíte, že bude Miloš Zeman prezident?

On už dává najevo, že bude prezident velmi aktivní a aktivistický. Během svého prvního měsíce ve funkci už to ukázal dostatečně. Z Hradu vytvoří aktivní centrum politické diskuse. Zve představitele různých částí společnosti a vyjednává s nimi, ve své aktivitě nebude polevovat. Z návštěvy pana Barrosa v Praze udělal významnou událost přesto, že vyvěšení vlajky je jen formální záležitost. Je to věc, která se dala udělat bez velké pompy, ale tím, že to s velkou pompou udělal, dal najevo, že v zahraniční politice chce hrát poměrně důležitou roli. Bude chtít být silným prezidentem i navenek. Avizoval, že bude často chodit na vládu, čímž dal najevo, že s vládou bude v užším kontaktu. To bude moci využít k prosazení svých zájmů – chodit na vládu tak dlouho, dokud tam nepředloží jeho návrh.

VÍTĚZNÁ ESEJ NOVINÁŘSKÉ SOUTĚŽE S MUP

Bylo vysloveno již mnoho myšlenek a citátů

Bylo vysloveno již mnoho myšlenek a citátů ohledně toho, proč nebo kvůli čemu by mohl svět vést v následujících dekadách válku. Vedle všech těchto diskuzí ohledně významu vody či ropy však stojí jeden fakt, který bývá často opomíjen. A sice, že ať už bojujeme o cokoliv, vždy k tomu potřebujeme energetické zdroje.

Přestože pravděpodobnost, že by byly Evropské státy v dohledné době nuceny k válečnému konfliktu o suroviny, je asi taková, jako že Jana Bobošíková vyhraje volby, potřeba zvýšit energetickou soběstačnost tohoto kontinentu je více než naléhavá. Evropská unie musí v současnosti více než polovinu své poptávky energií uspokojovat z dovozu, a toto procento se stále zvyšuje. Ohledně budoucnosti získávání energií stojí nyní Evropa na křižovatce. Přestože energetická politika nyní spadá do primárního práva EU, jednotná koncepce této politiky prakticky neexistuje, čímž evropské státy oslabují svůj vliv na mezinárodním poli.

PROBLÉMY A HROZBY

Přesto se podařilo vytknout tři hlavní cíle: zvýšení konkurenceschopnosti a efektivity Evropy při výrobě energie či těžbě zdrojů, zvýšení podílu alternativních zdrojů energie a zabezpečení dodávek energie, které jsou nyní ohroženy závislostí na dovozu a zvyšujícími se cenami surovin. Ropovody či plynovody vedou přes území třetích zemí, které svou pozici často využívají k nátlaku na jednu ze stran obchodu, a došlo již k několika krizím, kdy byly dodávky například zemního plynu do Evropy dočasně omezeny. Evropské státy jsou tak závislé na vůli jak těchto tranzitních zemí, tak i samotných vývozců, kdy podléhají ruskému výsadnímu, a téměř až monopolnímu postavení, nebo narůstajícímu vlivu OPEC, Organizace zemí vyvážejících ropu.

Dalším argumentem pro potřebu větší diverzifikace zdrojů pak je postupné ztenčování zásob či omezování těžby tradičních surovin, jejichž nabídka by v následujících desetiletích už nemusela uspokojit poptávku. Snaha Evropy o větší energetickou nezávislost však naráží na mnoho překážek, ať už na nedostatečnost vlastních zdrojů, omezení mezinárodními smlouvami, jako je tomu třeba v případě uhlí a Kjótského protokolu, nebo otázku bezpečnosti a ekologické nezávadnosti, která bývá předmětem sporů o využití jaderné energie.

MOŽNOST NA OBZORU

Tváří v tvář těmto problémům a výzvám se některé z evropských států inspirovaly u Spojených států amerických, které byly průkopníky těžby břidlicového plynu. Jeho velké zásoby se nacházejí i v Evropě, nejvíce na Ukrajině či v Polsku, které se také touto možností intenzivně zabývají. Reakce jsou však rozporuplné, především kvůli nedostatku věrohodných informací. Závěry jednotlivých studií se značně liší, co se týče například výše vlivu těžby břidlicového plynu na životní prostředí, včetně skleníkových plynů a globálního oteplování, nebo její finanční výhodnost. Podle mnohých studií zadaných Evropskou unií navíc těžba břidlicového plynu nejenže nezajistí Evropě soběstačnost, ale má výrazné negativní dopady na životní prostředí, včetně možné kontaminace povrchové i podzemní vody chemikáliemi,

kteří mohou způsobit zdravotní problémy, nebo výrazného zásahu do charakteru krajiny, což je důvodem k hlasitým protestům ekologických aktivistů a organizací.

NEJASNÉ VYHLÍDKY

Evropský parlament sice loni na podzim odmítl zákaz těžby břidlicového plynu, nicméně diskuze o této problematice se vedou i nadále a postoj Evropské unie je nejednoznačný a nejasný, neboť názory jednotlivých členských států se liší. Francie vydala zákaz průzkumu ložisek, mnohé jiné státy volají alespoň po regulačních opatřeních, proti kterým se ovšem staví tvrdě Polsko, které břidlicový plyn považuje za řešení své současné závislosti na dodávkách zemního plynu z Ruska a na uhlí, které výrazně znečišťuje tamní ovzduší. I to je jedním z důvodů, proč ještě Evropská unie nezaujala rozhodný postoj, stejně jako rozdílnost ekonomické nebo geografické situace jejich členských států, kvůli které je pro každý z nich břidlicový plyn jinak významnou možností. Specifickými případy jsou poté východoevropské nečlenské státy EU, zejména Ukrajina, jejichž priority jsou poněkud odlišné od západoevropských, a otázka ekologické bezpečnosti těžby je v nich upozaděna na úkor jiných aspektů.

Jakkoliv se ovšem jednotlivé země rozhodnou, k energetickému osamostatnění Evropy jen břidlicový plyn stačit nebude, a je třeba stále hledat další cesty, jak zajistit i do budoucna přístup k energiím v potřebné míře. Nebo se jednoho dne probudíme do světa, kde je vítězství „Bobo“ tím nejmenším problémem.

ANEŽKA MAJDÁKOVÁ
DELEGÁTKA BURKINY FASO

DELEGÁTSKÝ DUEL

Markéta Ptáková
DELEGÁTKA KYRGYZSTÁNU

Měly by státy dotovat vývoz zemědělských přebytků?

Mají státy podporovat své zemědělce? A co s domácími přebytky? Ve Světové obchodní organizaci jsme se zeptali Švýcarska a Kyrgyzstánu.

Lucie Zajičková
DELEGÁTKA ŠVÝCARSKA

Pro Kyrgyzstán je vznik zemědělských přebytků spíše vzácností. Ačkoliv se naše země řadí mezi ty nejhornatější na světě, je v zemědělském sektoru zaměstnána přibližně polovina obyvatel. Na malou zemědělsky využitelnou plochu tedy připadá velký počet zemědělců. Nedostatek zemědělské půdy je jeden z důvodů chudoby země, kterou je v Kyrgyzstánu postižena třetina obyvatel. I v případě, že by se produkce zemědělských výrobků ve státě zvýšila, kyrgyzská vláda by ji z výše uvedených důvodů uplatnila na vlastním trhu.

Otázka, zda by měl stát dotovat vývoz zemědělských přebytků, je poměrně kontroverzní téma. Subvence totiž ovlivňují ceny na světovém trhu. Ovšem stát chce podpořit své zemědělce a zajistit jim zisk. Podpora zemědělců a vůbec zemědělství je v zemi, jejíž počet zemědělců se neustále snižuje kvůli růstu terciární sféry, nutná. Ve Švýcarsku je typický model rodinné farmy, takže naše země je určité pro podporu vývozu zemědělských přebytků, pokud nějaké nastanou. Švýcarsko své zemědělce dotuje a poměrně výrazně chrání vlastní trh.

Reálné vyjednávání v OSN

Práva žen na půdě OSN

un.org

» pokračování ze str. 1

OSN v New Yorku konalo každoroční dvoutýdenní zasedání Komise pro postavení žen (CSW), pracovního orgánu ECOSOC, fráze typu „zraky celého světa jsou upřeny na nás“ nebyly tak bezobsažné, jak by se mohlo na první pohled zdát.

Zájem o jednání byl obrovský, akreditace byla udělena bezmála šesti tisícům zástupců (ve skutečnosti převážně zástupkyň) nevládního a neziskového sektoru z celého světa. Připočteme-li k tomu početné národní delegace, vyjde nám, že v celých prostorách OSN bylo po několik dní stěží k hnutí a dokonce i diplomatům se stávalo, že je nekompromisní ochranka nepustila do sálu. Taková tedy byla atmosféra zasedání, jehož hlavním tématem bylo „násilí na ženách“.

DOHODNUTÉ ZÁVĚRY

Delegáti v Modelu OSN jsou nejspíše zvyklí o každém jednotlivém dokumentu hlasovat a nalezení konsensu v rámci celého orgánu se může zdát jako nedosažitelný úkol (s výjimkou simulace WTO). Vězte tedy, že ve skutečné OSN není souhlas všech členů daného orgánu ničím zcela nezvyklým. To je důsledkem dlouhodobého a komplikovaného procesu předjednávání a projednávání dokumentů, k němuž obvykle všechny státy přistupují se skutečnou a státotvornou snahou o dosažení kompromisu. Samozřejmě se ale vždy najdou takové, které se střednímu proudu vymykají více než ostatní. Těm, kteří své pozice hájí zvlášť často samostatně, ale o to hlasitěji – jména si jistě dokážete domyslet – se pak říká „obvyklí podezřelí“.

Ačkoli tradiční rezoluce jsou přijímány prostou většinou hlasujících států, existuje také dokument nazvaný „Agreed conclusions“ (dohodnuté závěry), který je možné přijmout jen a pouze konsensem. Z formálního hlediska je jeho právní síla stejná jako rezoluce, avšak ve skutečnosti je významnější. A právě

dohodnuté závěry jsou také vrcholným dokumentem každoročního zasedání CSW. Jejich návrh předkládá vždy předsednictvo složené ze zástupců některých členských států. Během loňského jednání se je však bohužel nepodařilo přijmout a očekávání od letošního výstupu byla proto o to větší.

SPOLEČNÁ, NEBO ODLIŠNÁ POZICE?

Již dva týdny před zahájením zasedání započaly neformální konzultace v rámci Evropské unie, která si teprve nedávno vydobyla v OSN právo vystupovat vlastním jménem. Váha hlasu tohoto uskupení je nepochybná, avšak nedosáhne-li sedmadvacítka vnitřního konsensu, je to o to nápadnější. Práva žen jsou navíc pro EU dlouhodobě problematickým tématem, vzhledem k odlišnému přístupu konzervativních katolických zemí a progresivního hlavního proudu. Po mnoha vleklých jednáních se jednotná evropská pozice zdála být na dosah. Den před termínem k jejímu odevzdání předsednictvu CSW se však s jednoznačným vetem přihlásil jistý ostrovní stát, odmítající frázi o „sexuálním a reprodukčním zdraví a právech“. Hrozící fiasko se naštěstí podařilo částečně odvrátit, když Unie nakonec vyslovila jednotný názor na celý text, s výjimkou paragrafů zmiňujících výše uvedené téma, jejichž vyjednávání tak zůstalo státům v národní kompetenci.

Následovaly dlouhé dva týdny vyjednávání textu v rámci samotného orgánu. Přestože členy CSW je vždy jen přibližně čtvrtina všech států OSN, na vyjednáváních se mají možnost podílet všichni. Předsedající téměř nestíhala zapisovat desítky pozměňovacích návrhů k jednotlivým paragrafům. Každé ráno pak byla rozesílána konsolidovaná (avšak stále nepřehledná) verze čítající desítky stran textu. Kromě EU velmi aktivně vystupovala zejména africká regionální skupina, státy CARICOM

a v neposlední řadě Svatý stolec, který se rozhodně nenechává svazovat svým pouze pozorovatelským statutem.

TAKTIKA NADE VŠE

Předposlední den zasedání probíhala neformální vyjednávání o textu do dvou hodin po půlnoci a stále zbývalo uzavřít desítky problematických paragrafů. Druhý den ráno se proto předsedkyně Komise pro postavení žen odhodlala k překvapivému taktickému kroku a předložila orgánu ke schválení „Chair's Proposal“, tj. konečný návrh bez možnosti jakýchkoli dalších úprav. Státy navíc na seznámení se s textem dostaly pouhou půlhodinou času. Evropská unie byla s předloženým textem spokojena, souhlas vyslovily i jihoamerické a africké země, avšak tím ještě nebylo rozhodnuto. Poprvé během jednání vystoupil zástupce Libye, který „jménem lidu své země“ vyjádřil zásadní výhrady, načež delegátka Súdánu prohlásila, že v takovém případě neexistuje konsensus.

Předsedkyně CSW se však v kritické situaci nenechala zaskočit a důrazně požádala státy, aby své výhrady nahlas uvedly do protokolu, ale neblokovaly jednotné stanovisko. Následně se zeptala, zda si Komise přeje vyslovit konsensus nad předloženým textem. Vzpurné státy podlely enormnímu tlaku, a tak po třech vteřinách mlčení mohl sál propuknout v jásot. Předsedkyně následně poděkovala zástupcům států za to, že „ji dnes nechají klidně spát“.

Jaké z toho pro vás, delegáty a delegátky Pražského studentského summitu, může plynout ponaučení? Snad, že kromě podrobné znalosti stanoviska svého státu a dobré vůle dosáhnout kompromisu, je podmínkou úspěchu také nadhled a správně zvolená vyjednávací taktika. Díky ní je možné dosáhnout konsensu i ve chvíli, kdy vlastně vůbec neexistuje.

TOMÁŠ JUNGWIRTH

Rada bezpečnosti – UNSC

pod patronací Jana Bondyho

archiv

Jedním z hlavních úkolů dne, jejichž splnění si před sebe Rada bezpečnosti pro sobotní dopoledne vytyčila, bylo sestavení a schválení agendy. Po vzrušených debatách se zástupci v Radě zastoupených států shodli na následujících bodech agendy – otázky občanské války v Sýrii, situace na Korejském poloostrově, reformování Rady bezpečnosti a taktéž snahy zabránit eskalaci konfliktu v Kašmíru. Tohoto složení a pořadí bodů agendy bylo nakonec dosaženo poměrně rychle, a to i přes snahy některých

států upřednostnit reformu Rady bezpečnosti. Nakonec bylo ale složení a pořadí jednotlivých bodů agendy přijato v podobě navržené Ruskou federací, která měla mimo jiné podporu také všech stálých členů s právem veta.

SITUACE V SÝRII

Prvním bodem, který byl otevřen, se stala právě situace v Sýrii. Radu bezpečnosti vzhledem k její působnosti zajímala především otázka nasazení biologických či

chemických zbraní proti civilnímu obyvatelstvu. Pozornosti se ale dostalo i problematice legitimacy vlády v Damašku. Tato otázka se nakonec stala natolik závažnou, že na návrh členů byl k jednání přizván i zástupce syrské vlády. Rada bezpečnosti se nakonec shodla na nutnosti ustavení pozorovatelské mise, která by byla garantována státy zastoupenými v Radě. Návrhy na vytvoření bezletové zóny se dostatečné podpory nedočkaly. Mandát byl ovšem udělen jednotkám chránícím konvoje s humanitární pomocí. Hlavním cílem tohoto mandátu je umožnit, aby se pomoc dostala až k civilnímu obyvatelstvu sužovanému válkou. I přestože během jednání zazněly myšlenky, že Rada bezpečnosti se nemá primárně zabývat ochranou lidských práv, závěrem schválený francouzský dokument jistě napomůže humanizaci konfliktu a jeho brzkému ukončení.

MICHAL ŘÍHA

Hospodářská a sociální rada – ECOSOC

pod patronací Vlastimila Tesaře

Hospodářská a sociální rada v sobotu zasedla, aby hledala řešení palčivých světových problémů. První problematikou, kterou se velvyslanci zabývali, byla otázka přístupu k pitné a nezávadné vodě.

ZDROJE PITNÉ VODY

Nejzapálenější diskuze se vedla o problematice privatizace zdrojů pitné vody. Jejimi nejhlasitějšími zastánci byly Filipíny a Polsko, zatímco jako odpůrce se stavěla Ruská federace a celý africký region. V diskusi se objevilo několik opravdu zajímavých myšlenek, jimiž přispěl do debaty například zástupce Austrálie. Brazílie představila v plénu svůj návrh rezoluce, ke které delegáti zahájili velmi aktivní diskusi. Debata se vedla hlavně ohledně míry zásahů soukromého sektoru do vodního hospodářství. Na předsednickém stolku se postupně nakupilo hned několik pozměňovacích návrhů. Po přijetí prvních dvou byl ale během neformálního jednání vytvořen dokument komplexnější, ten původní se dele-

archiv

gátí rozhodli stáhnout a velvyslanec Francie představil nový návrh rezoluce. Diskuze se nejprve točila v bludných kruzích kolem již vyřčených stanovisek, slovy delegáta Bangladéše pak ale dospěla až k několika „eleganterním řešením sporu“.

POCHVALA MÍŘÍ DO...

Těsně před uzávěrkou nedělního čísla novin Chronicle se do dokumentu zapra-

covaly první tři pozměňovací návrhy. Kromě již jmenovaných chválíme především delegáta Norska za jeho konstruktivní příspěvky, velvyslankyně Ghany a Konga za bránění regionálních zájmů a všechny ostatní, kteří přispěli do debaty a posouvali ji kupředu. Nejoblíbenější slovo dne: privatizace.

VERONIKA KADLECOVÁ

Dodavatelé služeb

Rada pro lidská práva – HRC

pod patronací Kateřiny Sequensové

archiv

Skončila přípravná část Pražského studentského summitu a delegáti Rady pro lidská práva se v sobotu poprvé společně sešli v Kongresovém centru Praha, aby již zcela vážně a samostatně prodiskutovali lidskoprávní problémy.

PRVNÍ SCHVÁLENÝ DOKUMENT

Dlouhý jednací den začal Univerzální periodickou revizí, při které delegáti kon-

frontovali své názory se zástupci Iráku. Po dlouhých diskusích a neformálním jednání se ponořili do tvorby závěrečného dokumentu, který se tak zároveň stal prvním schváleným dokumentem Rady pro lidská práva v letošním ročníku. Zde je nutno vyzdvihnout zejména cenné připomínky delegátů Filipín, Senegalů či Konga. Stranou nezůstaly ani delegátky USA, Rakouska nebo Itálie. Troufáme

si říci, že schválený dokument je velice kvalitní.

V odpolední části prvního jednacího dne se Rada pro lidská práva zaměřila na první bod agendy – potlačování činnosti lidskoprávních organizací a aktivistů. Ačkoliv by mohlo toto téma leckomu připadat komplikované, delegáti Rady pro lidská práva se odvážně pustili do obecné i podrobné diskuse, kde přednesli svá mnohá skvělá stanoviska.

CO NÁS ČEKÁ?

Přestože se může zdát, že osazenstvo Rady pro lidská práva odvedlo již velký kus práce, pořád má několik společných úkolů před sebou. Čekají jej ještě dva problematické body agendy – dětská práce a nucené vysídlování, které si taktéž zaslouží notnou dávku pozornosti. Doufáme, že elán a nasazení delegátům vydrží i další jednací dny.

IVETA ZETOCHOVÁ

Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu – UNESCO

pod patronací Michala Beneše

archiv

První jednací den konference se nesl v duchu obhajování. Delegátům rozhodně nelze upřít, že jejich velké úsilí si beze sporu vyžádalo náležitou odměnu – zapsání jedné z navrhovaných památek na Seznam světového dědictví UNESCO. Skupiny delegátů zasedly v panelu před celým plénem, což je ovšem nijak nezaskočilo, jelikož vět-

šina skupin byla skutečně výtečně připravena. K plodné diskusi významně přispěly především trefně položené otázky od delegátek Lesotha, Polska a Pákistánu. Vyvrcholením dne se pak stalo hlasování, které vše rozhodlo. Novou památkou, která byla nakonec po napínavém čtyřkolovém hlasovacím procesu zapsána na Seznam se stalo solné jezero Chott El

Djerid, které reprezentovala jedna ze skupin Afriky v čele s delegátem Tuniska.

PRVNÍ BOD AGENDY

Ke konci dne se delegáti vrhli na první bod agendy, kterým je hospodaření s vodou. Očekávanou živou diskuzi však zastínil okamžitě navržený dokument ze strany Francie. Do dokumentu se zaneslo několik změn, avšak nezbylo mnoho času, a proto muselo být jednání přerušeno.

A co čeká UNESCO v dalším jednacím dnu? Především práce na navrženém dokumentu. Věříme, že se do debaty zapojí více států, kterých se problém týká, a podrobně se proberou silné i slabé stránky dokumentu. Jelikož jsou v pořadí další body agendy, mělo by být jednání především konstruktivní a věcné. Dalším bodem v pořadí totiž bude také velmi důležitá problematika – rovný přístup ke vzdělání.

VERONIKA MAUREROVÁ

Za podpory

DOUWE
EGBERTS
SINCE 1753

SLUNĚ
svět jazyků

Hasičská vzájemná
pojišťovna, a.s.

PLZEŇSKÝ KRAJ

Program OSN pro životní prostředí – UNEP

pod patronací Bedřicha Moldana

První jednací den v Programu OSN pro životní prostředí odstartoval ihned po zahájení živou diskuzí nad podobou a pořadím bodů agendy. Delegáti vzali formální obecnou diskuzi opravdu jen jako formalitu a vytvořili nový orgánový rekord,

když se během necelé hodiny téměř jednomyslně shodli na finální podobě agendy.

Immediately poté se delegáti pustili do prvního bodu agendy, kterým je deforestace a po několika úvodních projevech se diskuze přerodila v podrobný rozbor tématu, z něhož po

pár krátkých neformálních jednáních vyšel prvotní návrh dokumentu z dílny delegátky Toga, který měl při svém vzniku pouhých devět řádků. Během jednání bylo předsednictvo zahlceno téměř 30 pozměňovacími návrhy, z nichž několik velmi konstruktivních bylo předneseno delegáty USA, Norska, Peru a Portugalska.

POKRAČOVÁNÍ ZÍTRA

V době uzávěrky nebylo ještě jisté, zda se plénum shodne a dokument schválí. Nicméně můžeme říci, že se v UNEP zrodil velmi kvalitní zárodek dokumentu, na kterém se dá mnoho postavit a delegáti na něj mohou být pyšní. Uvidíme, co přinesou následující jednací dny a doufáme, že zástupci v UNEP neztratí své dosavadní nadšení a jednání budou pokračovat ve stejném duchu a stejně energicky jako doposud.

NICOLE PRINCLOVÁ

archiv

Světová obchodní organizace – WTO

pod patronací Jana Mühlfeita

archiv

Den D začal ve Světové obchodní organizaci již neodmyslitelným zahájením na Ministerstvu průmyslu a obchodu. Ve spolupráci s ředitelem Odboru pro mnohostrannou obchodní politiku, Františkem Peerem, se znovu podařilo vytvořit atmosféru, která skvěle podbarvila a také předznamenala úroveň náročných jednání odehrávajících se následně v Kon-

gresovém centru Praha. I tento rok členové přípravného týmu rádi složili kompliment zúčastněným ministrům, protože pojetí úvodních projevů opět překonalo optimistická očekávání členů organizačního týmu, a tak hlavním problémem bylo rozhodnout, který projev si vlastně ocenění zaslouží nejvíce. Toto pozitivní hodnocení doplnil i pan Peer svými velmi soustředěnými

komentáři ke všem bodům agendy – ta, v duchu prestiže a na počátku nastavené náročnosti simulace WTO, pramálo bere ohledy na zkušenost či nezkušenost zúčastněných ministrů.

PROJEVY A AGENDA

Se všemi nástrahami se však ministři vypořádali téměř bez zachvění a nám bylo ctí ocenit slovně i vydáními prestižního ekonomického magazínu The Economist vystoupení ministrů Makedonie, Filipín a Jihoafrické republiky. Aby superlativů a optimismu nebylo málo, byla agenda (resp. pořadí jejích bodů) schválena tempem směle srovnatelným s výbojem blesku, a to již po prvních dvou projevech pronesených na půdě KCP – nic podobného koneckonců nepamatuji ani já, a to už na Summitu pamatuji opraďu mnohé. Nezbyvá nyní než se těšit na další jednací dny!

MATUŠ ŠKORÍK

Za podpory

Model NATO

pod patronací Jiřího Šedivého

archiv

Rules state that each Council meeting begins with adopting agenda; however, even this procedure can become a warm-up diplomatic exercise for the following talks. Among Model NATO participants the sparking matter was situation in Mali, since nobody doubted the magnitude of Syrian and Afghan issues. Result was a very diplomatic compromise between

peacefully oriented Luxembourg and more pragmatic opposing countries – Mali was just warm enough to be inscribed on the bottom of the agenda.

SYRIAN PACE OF PROGRESS

First point of the agenda was situation in Syria, which drew attention of delegates so that after a short while, a first draft of joint

communiqué has been presented. Authors of subsequent waterfall of amendments included France, Canada, Luxembourg, Romania, Estonia and others. Poland and Portugal, together with the United States and many others, made use of their charm of persuasion and steered the debate further. There is also some magic hidden in the mingling world of couloirs discussions, regarding how helpful it proved in explaining the core idea of some statements to undecided delegates and how fast the establishment of cooperation with the United Nations Security Council was.

Shocking peak followed this debate, when previously accepted amendments were not approved as a final document by one single ambassador. Adrenaline boosted all speakers that have remained silent so far and resulted in unanimous approval of a new, improved joint statement concluded in mere minutes.

VERONIKA SMĚLÁ

Model EU

pod patronací Jana Michala

První jednací den. Honosné prostory Kongresového centra Praha, armáda mladých mužů v nablýskaných oblecích a zástupy žen v ještě blyštivějších šatech. Vzduch nasátý napětím a očekáváním. Sedmadvacet zástupců evropských států usedá do své jednací místnosti a chystá se na diplomatickou bitvu. Zdvořilost a honosnost, jež překypovaly sálem v úvodních minutách, se poměrně brzy rozplynuly a začala patřičná argumentační vřava o budoucnosti tabáku v Evropě.

CO S KOUŘENÍM?

Filozofické paradigma se vznášelo nad hlavami ministryň a ministrů. Škodlivé účinky kouření ohrožující lidské zdraví dnes už nepopírají ani tabákové společnosti, ale měl by stát usměrňovat jedince v jeho svobodné volbě? Vždyť pak by se mohly zakázat i automobily, neboť i osobní doprava stojí za mnoha úmrtími. A neohrozila by drastická regulace cigaretových krabiček svobodné

archiv

podnikání a volný trh, principy tvořící základ unijní integrace? Mnoho otázek a ještě více názorů. Přislíb zajímavého jednání.

ZDRAVÉ DÁSNĚ, ZÁKLAD STÁTU

Ostrá výměna názorů se snesla ohledně výjimky Švédské království pro žvýkací tabák Snus, tradiční to požitek švédského obyvatelstva. Zděšení některých států ohledně jeho údajných devastačních účinků na lidský chrup byla až dojemná, protože jejich nikterak neskrývaná starost o švédské dásně ukázala skutečného evropského ducha považujícího všechny evropské občany za své vlastní. Švédská ministryně se však srdnatě bránila smrti výhrad, argumentující, že v tom případě by se tedy měly zakázat i pánské slipy, neblaze působící na početnost obyvatelstva Evropy. Osud desítek milionů kuřáků je tedy zatím ve hvězdách a k nalezení shody ještě povede trnitá cesta.

JIŘÍ BRADA

Za podpory

PERLIČKY

„Pokud máte rádi cukr a jíte ho moc, máte cukrovku. S mezinárodními organizacemi je to stejné.“

Kongo, HRC

„Je na čase abychom začali řešit, co s tím uděláme.“

Portugalsko, UNSC

„Opravdu se nemusíte bát, že bychom chtěli Keňu, jak jste říkal, kolonizovat. Opravdu totiž nevíme, co bychom tam našli. Nejspíše nic dobrého.“

Evropská unie, WTO

„Ázerbájdžán podporuje proliferaci jaderných zbraní!“

Ázerbájdžán, UNSC

„Summit je skvělý především v tom, že je to místo, kde můžete dělat chyby. Takových míst je opravdu málo. Ve škole to nejde, dostanete špatnou známku, v práci také ne, co se týče výchovy dětí, to bych vám nedoporučoval a v politice už vůbec ne. Tedy pokud nechcete být například ministrem obrany týden.“

Jan Hamáček, host zahájení

„Já jdu pryč, já jim vůbec nerozumím!“

Japonsko, WTO (během kuloárních jednání)

„Ježiš pardón, já jsem zamilovanej!“

Kongo, HRC

„Nó, tak jako Švýcarsko se může rozhodnout, že začne v Alpách pěstovat kávovníky, žejo.“

Filipíny, WTO

„Slovo je jako míček, který si vždy přehazujete s předsednictvem. Nikdy si neházejte s jiným delegátem!“

předsedající, UNESCO

Top partneři

Generální partner
Modelu OSN

Hlavní partner
Modelu OSN

Hlavní partner Modelu NATO

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Model NATO is co-sponsored by
the North Atlantic Treaty Organization

Hlavní partner Modelu EU

Partner konference

Univerzitní
partner

Partner zahájení

Partner jednání

Partneři Modelů

Mediální partneři

Hlavní mediální partner

Hlavní mediální partner

Partner Chronicle

Za podpory

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs